

Pyhäjärvi

Maanantaina 17. tammikuuta 2005

Pyhäjärveläisyyden vaalija – Karjalan puolustaja

N:o 1 • 50. vuosikerta

Pyhäjärveläiset Alavudella

Pyhäjärveläiset muuttivat suurin joukoin Vpl. Pyhäjärveltä joulukuun alussa 1940 Alavudelle. Muutaman päivän sisällä laskettiin n. 5000 henkilön saapuneen Alavudelle. Myöhemmin osa muuttajista siirtyi naapurikuntien alueille. Joulun poikkeuksellisissa olosuhteissa on jäänyt monen pyhäjärveläisen mieliin. Jatkosodan alkaessa vuoden 1941 kesällä ja Karjalan takaisinvaltuksen tapahduttua alkoi pyhäjärveläisten mielisissä muiden karjalaisten tapaan elää toivo pääsystä omaan kotiin tulleelle kotiseudulle Pyhäjärvelle. Ensimmäisten muutta-

jen kohdalla tuo muuttovaihe alkoi jo vuoden 1941 syksyllä ja vuosi 1942 oli todellista paluun juhlaa.

Vuoden 1991 Vpl. Pyhäjärvi juhlat pidettiin Alavudella. Vaikka väliaikaisesta asumisesta olikin silloin kulunut jo useita vuosikymmeniä tutut evakkopaikat löytyivät ja monia entisiä ystäviä oli vielä juhlissa mukana. Juhlien ansiosta lujittuivat ystävyys-suhteet entisestään ja niinpä Vpl. Pyhäjärville juhliin muisteltiin väliaikaista asumista ennen ja jälkeen juhlien.

Evakkovaiheen aikana Alavudella aivan pienenä poikana ollut kunnallisneuvos

Veikko Heikkilä oli juhlien järjestelytehtävissä mukana ja yhtenä Alavuden kaupungin luottamusmiehenä teki kaikkensa juhlien onnistumiseksi. Kunnallisneuvos Veikko Heikkilä on tavannut nyt eräitä lapsuuden leikkivereita ja hän onkin lupautunut helmikuun lehdessä muistelemaan evakkovaihetta ja pyhäjärveläisten tuloa Alavudelle. Odotamme mielenkiinnolla muistelmia.

REINO ÄIKIÄ

Alavuden kirkko talvisessa asussaan 1990-luvulla.

Monia herkkiä hetkiä vietettiin juhlien yhteydessä.

Vuonna 1991 juhlaumalanpalveluksen yhteydessä paljastettiin kirkkomaalle muistomerkki evakkovaiheen aikana Alavudella kuolleiden vainajien muistoksi.

Kukkojen sukuseuran hallitus isäntineen Äijälätalossa.

Kukkojen Suku

Sukuseuran hallitus kokouksi Kangasalla, jossa kokouspaikkana oli Äijälä-talo. Ennen varsinaisen kokouksen alkua Äijälätalon puuhamies Kauko Ilonen selosti talohanketta, jonka jälkeen tutustuttiin yläkerrassa olevaan erinomaiseen luovutetusta alueesta ja evakkovaiheesta kertovaan näyttelyyn. Talossa on myöskin jo varsin laaja yli 1000 kirjan käsittävä luovutetun alueen kirjasto. Sukuseuran puolesta kirjastoon lahjoitettiin Kukkojen Suku II teos ja Vpl. Pyhäjärvi-kirja. Impi Wiikan pitäjähistoria olikin jo kirjastossa entuudestaan.

Sukuseuran hallituksen kokouksessa hallitus järjestäytyi ja sukuseuran puheen-

johtajaksi valittiin edelleen Jari Kukko Lempäälästä. Sukuseuran tarmokkaan sihteerin Pekka Kukon jättäytyessä pois hallitusvastausta sihteerin tehtävät päätettiin jakaa sihteeritiedottajan ja jäsensihteerin tehtäviin. Toimittaja Paula Latva Orivedeltä valittiin sihteeritiedottajaksi ja Anse Kämäräinen Hausjärveltä valittiin jäsensihteeriksi. Taloudenhoitajana jatkaa Reino Äikiä Huitisista. Kaikki valinnat koskivat kolmea seuraavaa vuotta.

Kokouksessa taloudenhoitaja esitti tuloslaskelman ja taseen viime vuodelta. Pekka esitteli toimintakertomuksen viime vuodelta ja toimintasuunnitelman vuodelle 2005. Sukuseura suoriti

ti 64 hengen voimin onnistuneen sukumatkan Pyhäjärvelle ja sukukokous pidettiin kirkonmäellä. Vuoden 2005 sukukokous pidetään Ikaalisten Vpl. Pyhäjärvi juhlien yhteydessä sunnuntaina 17.7 heti päiväjuhlun päätyttyä. Sukuseuran jäsenistölle tiedotusta hoidetaan yhden jäsenkirjeen ja erilaisten lehdistöiedotteiden avulla. Sukuseuran yhteystietoja on Vpl. Pyhäjärvi-Säätiön kotisivuilla www.vplpyhajarvi.fi. Sukuseuran sukukirjaa Kukkojen Suku II, pöytäviiriä, sukupinssiä ja kortteja on edelleen saatavissa mm. taloudenhoitaja Reino Äikiältä puh. 02 566 213.

REINO ÄIKIÄ

17.1.2005

Vuoden vaihtuessa

"Vuosi vanha vaipui hautaan huolineen ja murheineen". Tämä hengellisen laulun sanoma nousee väkisinkin mielimme kun ajattemme viime vuoden lopun tapahtumia.

Tapaninpäivän aamuna Kaakkois-Aasiaa kohdannut luonnon katastrofi on järkyttänyt koko maailmaa. Intian valtameren pohjassa Indonesian lähellä merenpohjassa tapahtunut suuri maanjäristys nostatti valtavat hyökyaallot "tsunamiit", jotka valtavalla voimallaan syöksivät kohti Etelä- ja Kaakkois-Aasian rannikkoja, aiheuttaen mittaamattomia aineellisia tuhoja ja jopa satojen tuhansien ihmisten henkien menetyksen tai ainiaksi katoamisen. Nämä tuhon alle jääneet rannikkoseudut olivat myös suomalaisten ja monien pohjoismaalaisten suosittuja lomakohteita. Tätä kirjoitettaessa on virallisesti ilmoitettu 13 suomalaista kuolonuhria. Kadonneitten kansalaistemme lukumääräksi on ilmoitettu nyt 176 kadonnutta. Etsinnät ja raivaustyöt jatkuvat edelleen, mutta uusien eloonjääneiden löytymiseen ei enää ole suuria toiveita.

Aasian maanjäristys on koko ihmiskuntaa syvästi koskettava katastrofi. Sen järkyttävä vaikutus ihmisuhreineen ja kaikkinen taloudellisine menetyksineen koskee useita miljoonia ihmisiä. Me täällä pohjolassa emme ole onneksemme joutu-neet kokemaan tällaisia äkillisiä luonnonmullistuksia.

Muualla päin maapalloamme suuriakin luonnonmullistuksia, maanjäristyksiä, tuhotulvia, hirmumyrskyjä, terroritekoja ja jopa kansanmurhia tapahtuu vuosittain, mutta kun ne eivät juuri kosketa oman maamme kansalaisia, niihin ei paljoa kiinnitetä huomiota. Tämä rauhanajan suurin onnettomuus lähentää meitä suomalaisia ja toivottavasti kaikkia kansoja ymmärtämään paremmin toisiamme. Me voimme yhtyä tasavallan presidentti Tarja Halosen uudenvuoden puheeseen kun hän sanoi, että luonnonkatastrofin uhrin ja heidän omaisensa eivät ole yksin, vaan jokainen suomalainen suree heidän kanssaan. Suru on yhteinen asia.

Kansalaisiin on vedottu voimakkaasti taloudellisen avun toimittamisesta tuhoalueille. Näyttääkin siltä, että eri kampanjoiden ja keräysten kautta on jo alkuun saatu huomattavia-kun summia kerätyksi hätäkärsivien auttamiseksi.

Keräystoiminta jatkuu avun lähettämiseksi kärsimyksen kohteeksi joutuneille. Antakaamme heille henkinen ja taloudellinen tukemme voimavarojemme mukaan.

Tuntuu melkein irvokkaalta, että täällä jopa johtavatkin poliitikot sanailevat siitä, että herroja olisi pitänyt tuhoalueelle lähettää käsiään levittelemään. Mielestäni on tärkeämpää on ollut, että alueelle saatiin nopeasti lääkäreitä, sairaanhoitohenkilökuntaa ja että loukkaantuneita ja sairaita kansalaisiamme on nopeasti saatu kuljetetuksi turvaan kotimaahan. Tästä on syytä antaa kiitos valtiovalalle ja koko pelastustoimiin osallistuneille henkilöille.

Karjalainen kansa on yli vuosisatojen taakse ulottuvan historian aikana joutunut armottomien vainojen ja hävityksen kohteeksi. Näiden tuhojen ja onnettomuuksien aiheuttajana ovat olleet toisen ihmisen armottomuus ja hallitsijoiden valtapyrkimykset. Nämä koittelemukset ovat yhdistäneet kansakuntaamme, ne on yritetty yhdessä kantaa. Nyt on meidän vuoromme osoittaa yhteisvastuuta.

Lainaan tähän loppuun minulle tuntemattoman Antero T. säkeitä:

*Vuoden vaihtuessa
Menneisyyden helmaan jälleen vuosi siirtyi –
niin ne vuodet ajanvirtaan raukeaa.
Lehti täyteen kirjoitettu elonkirjaan piirtyi –
siivu kirjoittamaton taas eteen aukeaa.
Aika ihmisonnen uskon maksaa useimmiten
toivein täyttymättömin
Mutta ain ja alata vain jaksaa ihmismieli
nousta uljasin ja uusien unihin.*

Toivotan lehtemme lukijoille ja avustajillemme Hyvää ja Onnellista vuotta 2005!

Erkki Pärssinen

Alakylän kansakoulu.

Eräs aamuhartaus Alakylän koulussa

Alakylän kansakoulu aloitti toimintansa syyskuussa 1942. Oppilaita oli monista kylistä Kalamajasta, Montrualta, Pöhlölästä, Kahvenistas, Alakylästä ja Hassinmäeltä Koulumatkat olivat joillakin yli viisi kilometriä ja ne tehtiin kävellen ja talvella hiihtäen. Koulu sijaitti Leppoinmäellä, lähellä kotiani.

Opettajana oli Daisy Karilainen, jota kansanomaisesti kutsuttiin nimellä "Teissi". Samassa luokahuoneessa oli neljän eri luokan oppilaita. Kun 1-2 luokkaa kirjoitti, niin 3-4 luokka luki maantiedettä tai päivänvotoin. Sihen aikaan ei ollut mitään tukipetusta. Käytäntö oli se, jos ei osannut läksyjä, jäi laiskaan. Nämä laiskanläksyt suoritettiin aina koulutuntien jälkeen.

Koulun aloitus oli sikäli merkittävä, ettei kaikille riittänyt pulpetteja. Oppilaita oli todella paljon. Kateederin eteen tuotiin pitkä pöytä ja sen molemmin puolin penkit. Pöydän molempiin päihin vielä pienet pöydät. Osa oppilaita joutui istumaan selin opettajaan.

Pöydän päässä istui itseoikeutusti opettajan poika, selkää opettajan huoneeseen johtavan oven edessä.

Koulupäivä aloitettiin aamuhartaudella, jolloin veisattiin tuttu virsi. Opettaja säästi urkuharmoinilla. Sitten lyhyt rukous, jossa pyydettiin siunausta koulutyölle. Eräänä aamuna oli menossa aamuhartaus. Hartauden aikana kaikki aina seisoi. Lähinnä opettajan poikaa seiso eräs oppilas, joka ei ymmärtänyt kirjasta laulamaansa tekstiä, mutta aukoi suutaan samaan tahtiin, kun muut lauloivat. Tämä huvitti opettajan poikaa siinä määrin, että hän repäisi vihkosta lehden ja taittoi sen palloksi. Ja kun oppilaalla taas oli suu tavallista enemmän ammollaan, laittoi paperipallon oppilaan suuhun. Siitä seurasi mahdoton nauru ja kikäts luokassa. "Teissi", joka syrjäilmällä näki tapahtumien kulun, nousi välittömästi urkuharmoinin äärestä ja marssi poikansa luo. Hän pyöräytti poikaa tukasta sekä läimäytti molemmille poskille ja sa-

noi: "Sinä et ole missään etuoikeutetussa asemassa tekemään mielivaltaisia tekoja niin tässä koulussa kuin muuallakaan." Poika seisoi nolona ja otti vastaan, mitä otettavissa oli. Opettaja meni takaisin harmonin viereen, kääntyi oppilaisiin päin ja tokaisi, "näin meillä". Ja niin aamuhartaus jatkui, häiriöttä.

LEPPOINMÄEN POIKA

J.K. Kirjoittaessani tätä Leppoinmäen pojan jutustelua lehteen, nousi mieleen tämän päivän kipeä ongelma, koulukiusaaminen. On jopa syytetty opettajia, etteivät he puutu tarpeeksi tiukasti koulukiusaajien toimintaan, joiden vuoksi monen koulukiusatun lapsen ikävät muistot jatkuvat vielä aikuisiässäänkin. Daisy-opettajan otteet Alakylässä ei ehkä sovi tähän aikaan, mutta ainakin hän viestitti silloisille oppilaille, mitkä teot ovat vääriä ja siitä seuraa rangaistus. Ja kun laki on kaikille sama, myös omalle pojalle, teki se varmasti asian uskottavaksi.

Salme Rintala

KÄKISALMEN SANOMAT 14. 1. 1930

Orvokit kukkivat Pyhäjärvelläkin

Kesäistä aikaa eletään nykyään Pyhäjärvelläkin. Paikkapaikoin jo orvokit kukkivat, jää tekee lähtöä järvestä, joka jälkeen joulun meni hieman kuoreen. Nyt järven selkää lainehtii taas vapaana, niin että pääsevät muuttolinnot pesimään sen rannoille, ja kalamies turoja ja rysiä laittamaan sären kuttuun. Nyt vaan monelta lienee jäänyt lumet ja jäät ajamatta kellareihin, joissa kuumimmana kesäaikana ruoka-aineita säilytetään. Kesä kaikessa tapauksessa on tullut. Vettä sataa, välistä ruoho nostaa jo viheriätä korttaan maanpinnasta esiin. Ei liene muuta tehdä, koska talviajot jäivät teke-mättä, kuin laskea lehmät lautumelle ja ryhtyä kauran kylvöön, perunan ja tattarin panoon, - näin kirjoitettiin meille toissapäivänä. Mutta jopa eilen satoi luntakin.

J.K. Tästä erikoisesta luonnon ilmiöstä on useita ihmisten lähettämiä havaintoja tammikuun alkupäivien Käkisalmen sanomissa. Käkisalmen oli poimittu sinivuokkoja ja apteekkari Okan puutarhasta orvokkeja. Helsingissä hautausmaalla kukki kaunokki (Bellis Perennis) ja Eläintarhassa ovat koivuoksat silmuilmiä puhjennet. Kuopiossa oli laivaliikenne loppiaisena täydessä käynnissä. Niinpä hrl. Lokki huvijajeli loppiaisena Kallaveden eri puolilla. Viipurissa oli nähty myös orvokkeja ja sinivuokot loistivat niin kuin ainakin kevään ensimmäiset kukat puhtaan sinisinä.

Saisinkos luvan!

Saisinkos luvan esitellä teille minun tauluni. Te näette se parhaiten sulkemalla silmänne. Tämä on iso taulu, kuvaa lumista metsää. Keskellä, niin kuin näette, on kapea metsätie, vähän leveämpi kuin polku. Sataa lunta, oikein isoja hahtuvia. Aivan kun lapsuuden aikaisissa joulukortteissa.

Tien kahtapuolen on isoja pitkiä havupuita. Niiden latvat ovat alhaalla olevien lumipilvien sisällä. Tien reunassa on pienempiä lehtipuita, jotka ovat painuneet lumen painosta kaarelle. Vasemmassa reunassa kivi seisoo pylelvänä, kuin leipuri valkoinen suuri leipurinlakki päässä. Minun tauluni huokuu taloon lämpöä ja puhtautta. Mutta siinä näette, kun oikein tarkkaan katsotte, monia pieniä yksityiskohtia. Vasemmassa reunassa puun oksalla on pikkulintu ja oikealla puolella kuusen rungon suojassa näkyy olevan pöröhäntä. Minun tauluunani ei ole tekijän nimeä, se on ainutkertainen Minun tauluni on suuri, mutta – se on pienessä tilassa, se on aina mukana ja se on aina katsottavissa.

Uusi taulu on jo tekeillä. Paksun lumen alla sinivuokko valmistautuu jo nostaamaan päätänsä ja aukaisemaan terälehtensä, kun kevätaurinko luo lämpöä. Kiitos, että sain esitellä tauluni.

SULO RAMPA
LAVIA

Thaimaan Phuketissa Patong Beachilla katastrofin keskellä

Televisio on tuonut viime viikkojen aikana Aasian valtaisan luonnonmullistukset katsojien silmien alle. Lehtemme lukijoihin kuuluva Mirja Elo Hyvinkäältä (Helena ja Elias Häsan tytär Salit-sarjasta) oli miehensä kanssa tuhon sattuessa paikalla ja kertoo ohessa muutamia sanoin silminnäkyviä kokemuksia ja vaikutelmia.

Lähdimme lomalle 19. 12. 2004 nauttimaan valosta, lämmöstä, hyvistä hoidoista ja ihmisten iloisuudesta ja ystävällisyydestä. Lomakohte oli meille tuttu, sillä olimme jo monta kertaa aikaisemmin käyneet Thaimaassa.

Kaikki lomasuunnitelmat muuttivat 26. 12. Ensimmäisen järjestyksen oli paikallista aikaa kello 6.00. Nukuimme kaikessa rauhassa emmekä havainneet mitään poikkeavaa. Toisen järjestyksen tapahtuessa kello 8.00 olimme silloin ensimmäisen kerroksen kuntosalilla emmekä nytkään havainneet mitään tavallisuudesta poikkeavaa. Hotellissa aamiaisella olleet hotellivieraat kertoivat pöytien ja tuolien täriseen. Itse olimme hotellin uima-altaalla ja menimme aamia-

selle noin yhdeksän aikaan. Tämän jälkeen siirryimme huoneeseemme pakkamaan rantakassia tarkoitukseen lähete auringonottoon. Asumme The Royal Paradise hotellissa ja siitä on rantaa matkaa n. 800 metriä. Sitten alkoivat ambulanssit huutaa ja luulimme jonkin suuremman autokolarin olevan kyseessä.

Mennessämme hissiin tuli meitä vastaa samassa ker-

roksessa asuva rouva, joka yhdessä miehensä kanssa oli hieman aiemmin jo lähtenyt ulos. Hän kertoi ihmisten juoksevan pakokauhun vallassa rannasta pois huutaen toiselle hotelliin, hotelliin. Mieleemme tuli siinä vaiheessa terrori-isku. Kun katsoimme ikkunasta ulos huomasi meren olevan aivan tyhjän. Vesi oli rannasta ponnennut hyvin kauas. Sanoin miehelleni – nyt tapahtuu

varmasti jotain. Emme kuitenkaan ymmärtäneet mitä oli tapahtumassa. Muiden mukana menimme hissiin ja hotelliin alakertaan. Aulan ulkopuolella meitä vastaan juoksi englantilainen pariskunta paljain jaloin. Miehen kantapäältä valui verta samoin rouvan silmäkulmasta ja hän kertoi valtavan aallon tuoneen paljon vettä rantaan. Pakokauhun vallassa olevia ihmisiä tuli kaiken ai-

kaa hotelliamme kohden estien turvaa.

Saimme puhelin yhteyden oman matkaryhmämme opastajaan ja hän kertoi tapahtuneesta järjestyksestä käskien meidän pysyttävä hotellissa, koska uusia järjestyksiä oli luvassa lähimmän kahden tunnin aikana. Vesi tulvi kaiken aikaa lähelle hotelliamme. Hotellin parvekkeelta näimme läheisen Patongin sairaalan pihaan, jossa ambulanssit toivat koko ajan loukkaantuneita ja läheiseltä helikopterikentältä aloitettiin vakavammin loukkaantuneiden turistien kuljetukset Phuketin kaupungin sairaalaan. Avoautot kuljettivat kuoille ihmisiä, joita huuhdeltiin vesileikkilä puhtaaksi hiekasta ja muusta liasta ja laitettiin kuljetusarkkuihin. Tätä kesti kaksi päivää ja tämän ajan pysyttelimme hotellissamme, joka ei ollut vaurioitunut tuossa. Illalla 27. päivänä uskalsimme lähteä liikkeelle kohti rantaa. Näky oli kaikkialla hirvittävä. Lähempänä rantaa olevat rakennukset olivat tuhoutuneet ja rantaan johtavat kadut olivat rojun peitossa. Myöskin rantakatuja varsilla olevat liikerakennukset olivat tuhoutu-

neet. Myöskin tuttu Seawiv-hotelli johon emme tällä kertaa olleet päässeet majoittumaan. Rikkinaisiä veneitä oli kaduilla jopa liikkeen sisällä. Autojen romuja joka puolella jopa uima-altaissa.

Paikalliset asukkaat purkivat romukasoja paljain käsin polttaen roskia rannalla. Heidän ja pelastusmiehistöjen toimesta oli myöskin katuojen puhdistus ja pesu aloitettu. Kaikki tekivät tätä puhdistustyötä yötä päivää osin ilman sähköä. Seuraavana päivänä 28. 12. osa ravintoloista oli jo auki samoin muutamia pikkuliikkeitä oli palvelemaan turisteja. Rantakatuja uudelleen rakentaminen vie paljon aikaa.

Meidän matkaryhmämme säilyi hengissä. Kaksi henkilöä joutui aaltojen pyörytykseen mutta hekin selvisivät ensiavun jälkeen takaisin hotelliin. Palasimme takaisin kotiin 1. 1. 2005. Vaikka omalta kohdaltamme kaikki olikin kunnossa valtaisan luonnonkatastrofin jälkimainingit ovat voimakkaasti myöskin meillä mielessä.

Hyvää Uutta Vuotta kaikille lehden lukijoille

MIRJA ELO.

Hävitystä Thaimaan Phuketissa.

Myös lisää pyhäjärveläisiä sukunsa tutkijoita kaivataan

Parisen vuotta sitten ensi kertaa kokoontunut Suvannon seudun sukututkimuspiiri nimesi marraskuun 27. päivänä kokoontuessaan piirille vetoryhmän ja hyväksyi toiminnalle suuntaviivat. Paikalle oli tullut kaikkiaan 19 sukututkimuksesta kiinnostunutta ja monet heistä myös kauan tutkimusta tehnyt Sakkola, Suvannon, Vuoksen, Metsäpirtin, Raudun ja Pyhäjärven sukujen tutkija. Meitä pyhäjärveläisiä oli tällä kertaa paikalla Montruan Kaasalaisia tutkintun Ulla Kaasalainen, Hinkkasten sukuseurassa toiminut ja suvun tutkimista kiinnostunut Kauko Hiinkanen sekä allekirjoittanut.

Suvannon seudun sukututkimuspiiri ei parivuotisessa historiassaan ole sen kummemmin järjestäytynyt saati perustanut yhdistystä Vähi-tellen on virinnyt tarve kiteyttää toimintaa. Kokoontumisessa puhetta johtanut Osmo Tuokko olikin koonnut tarkkaan ja terävästi hahmotellun paperin piiriin toiminta-ajatuksista ja suuntaviivoista. Mukaan ovat jatkosakin tervetulleita kaikki e.m. paikkakunnilla ennen sotia olleiden sukujen tutkimisesta kiinnostuneet. Pyhäjärveläisistä suvuista kiinnostuneita on ollut tähän mennessä mukana kaikkiaan puolenkymmentä. Mukaan mahtuu lisää ja uskotaan, että tuleekin, kunhan tieto saadaan kulkemaan.

Paikalla olleet hyväksyivät

Osmo Tuokon paperin muutamin täydennyksin. Toimeen vetoryhmän nimeämiseksi päätettiin ryhtyä heti. Pärssisten sukua pitkään tutkinut Antero Pärssinen Hololasta nimettiin ensi vuoden alusta pyhäjärveläisten edustajaksi vetoryhmään ja hänen varalleen Kaarina Pärssinen. Tärkeänä pidettiin, että vetoryhmällä on yhteys paikkakunnan säätöön tai pitäjaseuraan. Ehdotettiin, että jatkossa pyydetäisiin vetoryhmän jäsenen nimeämistä kutakin paikkakunta edustavan pitäjaseuran tai säätötoimen toimesta, mutta ehdotus jäi muhiimaan. Metsäpirttiläisiä edustaa vetoryhmässä Kalevi Hyyttyä, varalla Kimmo Laulajainen. Vuokselasta tulevia sukututkijoita Pentti Varvas, joka etsii itselleen varamiehen, rautalaisia Eeva Malkamäki ja varalla Irja Jantunen. Sakkolan sukututkijoita vetoryhmässä edustaa Aulis Käppi ja talousasioissa ryhmään tulee Sakkolasta asiantuntijaksi Kari Oja.

Kokoontumisten toiminta-ajatusta pohdittu ja tämänkin kertaisia tilaisuutta vetänyt Osmo Tuokko, metsäpirttiläisten sukujen tutkija, toimii vetoryhmän koollehtäjänsä ja asiantuntijana. Seuraavaan kerran Suvannon seudun sukututkijat kokoontuvat Karjalatalolla lauantaina 22. 1. 2005 klo 14.00 ja vetoryhmä kokoontuu kahta tuntia ennen.

KAARINA PÄRSSINEN

Koulupiirikokous lähestyy

Taas tavataan oman lehtemme sivuilla ja Pyhäkylän koulupiirin kirjatoimikunta toivoivat kaikille lehden lukijoille turvallaista vuotta 2005. Varsinainen koulupiirikokous on lähempänä, kuin huomaamekaan. Siksi tässä tiedoksi joitain tärkeitä asioita.

Kokouspaikka ja aika

Entisen Pyhäkylän koulupiirin varsinainen koulupiirikokous pidetään Vammalassa Seuratallolla Marttilankatu 35 lauantaina maaliskuun 12 päivänä 2005 alkaen klo 10.00.

Kokoukseen kutsutaan kaikki vielä "kynnelle kykenevät" Ivaskensaren, Larjalan, Orolan, Pyhäkylän ja Valkeamäen (sisältää myös aseman alueen) kylissä asuneet ja heidän täällä syntyneet jälkeläisensä.

Valokuvat

Jo useita satoja valokuvia on saatu tallennettua CD:lle. Kiitoksia kaikille kuvien lannoille. Palautukset toteutuvat, vaikkakin pienellä viiveellä.

Mutta monet vielä miettivät, mitkä olisivat sopivia kuvia lähetettäväksi? Kelpaokohan tämä, tarvitaankohan tullaista kuvaa? Toiset taas pohtivat, miten lähettää isossa albumissa kiinni olevia kuvia, tai hyvin harvinaisia irtokuviaan?

Nyt kirjatoimikunta tarjoaa apuaan tähän ongelmaan. Jos Sinulla on vaikeuksia kuvien valinnassa, ota kuvavarastosi mukaan ja tule koulu-

piirikokoukseen Vammalaan 12.3.05. Siellä Kirjatoimikunnan jäsenet auttavat sopivien kuvien valinnassa. Samoin, jos Sinulla on niitä suuria albumeja tai muuten arvokkaita kuvia, joita et halua tai uskalla postista lähettää, ota ne mukaasi Vammalaan. Valitaan yhdessä albumeista tai niistä arvokkaista irtokuvista ne tallennettavat kuvat ja sitten skannaaja tallentaa ne koneelle ja saat albumi tai sen harvinaisen kuvasi heti takaisin. Eikä tarvitse irrotella kuvia albumeista, eikä lähettää niitä postissa.

Olemme nimittäin sopineet valokuvien tallentajan (skannaajan) Marjatta Takamaan kanssa, että hän on mukana koulupiirikokouksessa laitteineen. Näin saadaan asiantuntemuksella tallennettua jokainen kuva ja tällä varmistetaan tulevan kirjan kuvien taas niin hyväksi, kuin se teknillisesti on mahdollista.

Kokouksen ohjelmasta jotain

Tärkein asia on tietysti entisten ja uusien tuttujen tapaaminen ja "seurustelun sakramentista" nauttiminen. Sen ohessa tavoitteena on esimerkiksi:

- Kuulla toimikunnan selonteko valokuvien ja tietojen keräyksen edistymisestä ja muusta asioiden valmistelusta,
- kuulla Marjatta Takamaan kokemuksia valokuvien tallennuksesta ja siitä, mikä merkitys sillä on kuvien laatuun kirjassa,
- päättää siitä, miten kirjasiassa jatketaan eteenpäin,
- keskustella ja päättää, miten hankeen rahoitusta voitaisiin hoitaa,
- nauttia nuorten musiikista ja muusta ohjelmasta,
- nauttia välillä maukasta lihaperunasoppaa ja piirakoita, ym herkuja kahvin kanssa,
- iloita omasta ja naapurin arpaonnesta (jokainen arpa voittaa),
- ehtiä ostamaan myyntipöydältä mieluisaa kotiinvietävää,
- tunnustaa vanhoja koulukuvia, sekä muita vanhoja kuvia, mukana uusia löytöjä, nuoret auttavat kirjureina,
- muistella, minkä värisiä ja mistä rakennettuja koulupiirin talot olivat, nuoret auttavat ylös kirjauksessa ja
- tärkeänä tavoitteena on myös, että jokainen kokoukseen tulija kohtaisi kokouspaikalla mukavia yllätyksiä.

Kokouspaikalta voit ostaa myös itsellesi tai jälkikasvullesi / ystäväillesi laadukkaana Pyhäkylän koulupiiriin kartan (näin säästyä lähetyskuluilta).

Kokouspaikalla voit ostaa myös itsellesi tai jälkikasvullesi / ystäväillesi laadukkaana Pyhäkylän koulupiiriin kartan (näin säästyä lähetyskuluilta).

Ennakkoilmoittautuminen

Taataksemme kaikille tulijoille mukavat kokous- ja työskentelytilat ja riittävästi maistavaa ravintoa, odotamme, että kertosit tulostasi ennakkoon. Ilmoittautumisia ottavat vastaan Seija Jokinen, p. 02-569 309 tai 040 8355 820 ja Irma Karppanen, p. 03-5143 731. Tietoa siitä, montako tulee, onko ruokavaliota ja tarvitaanko kyytiä

esimerkiksi asemalta, tulisi antaa helmikuun aikana.

Apuasi vielä tarvitaan

Paljon olemme yhdessä yrittäen saaneet viime vuoden aikana toimeksi. Sekä vanhoja että uudempiä valokuvia ja monenlaista tietoa jo yli 100 perheestä ja lupauksien kuvien ja tietojen lähettämistä kymmeniltä henkilöiltä. Mutta vielä on useita kymmeniä perheitä / talouksia, joiden jäseniä ei ole edes tavoitettu.

Sinäkin voisit auttaa yhteistä hanketta eteenpäin esimerkiksi:

- Kertomalla koulupiirikokouksesta toisille ja kutsuamalla heitä mukaan kokoukseen, koska lehti ei tavoita kaikkia.
- Tulemalla perheesi kanssa mukaan koulupiirikokoukseen.
- Tekemällä ja tuomalla myyntipöydälle lahjoituksena esim. piirakoita, muita helposti kuljetettavaa leivonnaisia, käsityötä, yms. tai siten mukavia arpavoittoa.

Kiitoksia jo etukäteen avustasi!

Siispä tervetuloa kaikki "kynnelle kykenevät" ja jälkikasvu lauantaina 12.3.-05 klo 10.00 Vammalan Seuratallolle katsomaan, missä mennään ja yhdessä päättämään, miten tärkeä tavoite toteutetaan.

Iloisiin tapaamisiin Vammalassa!

PYHÄKYLÄN KOULUPIIRIN KIRJATOIMIKUNTA

Rakkaamme

**Erkki Matias
HONKANEN*** 8. 4. 1923 Vpl. Pyhäjärvi
† 24. 12. 2004 Jyväskylä

On aika silmät sulkea
ja lepoon painaa pää.
Herran käsi siunaava
sun otsallesi jää.

Kiitollisina kaivaten

**Sirkka, lapset,
lastenlapset ja lastenlastenlapset**

Siunaus toimitetaan Korpilahdella lähiomaisten ja ystävien läsnä ollessa. Lämmin kiitos osanotosta.

Kirkonsanoma**Toivottavasti vielä nähdään**

"Ettehän te tiedä, mitä huomispäivä tuo elämämme! Savua te olette, joka hetken näkyy ja sitten haihtuu. Näin teidän tulisi sanoa: "Jos Herra tahtoo, niin me elämme ja teemme sitä ja sitä", Jaak. 4:14-15.

Kävin kampaajalla, joka on uskollisesti palvelut minua 25 vuoden ajan. Tällä kerralla meillä oli vain yksi keskustelunaihe, Kaakkoi-Aasian luonnonkatastrofi. Tapahtuma kosketti läheltä. Kampaajani oli perheensä kanssa joulua viettämässä juuri tuon tuhoalueen läheisyydessä. He selviytyivät vahingoittumattomina. Kun lähdin kotiin, mainitsin hänelle oikeasti lähteä kuntoutuskursseille tulevalle viikolla. Vaistomaisesti sanoin lopuksi: "Toivottavasti vielä nähdään!"

Elämän on rajulla tavalla osoittanut arvaamattomuutensa. Emme tiedä, mitä päivää tuo tullessaan, puhumattakaan kokonaisuudesta. Luonnonvoimien mylerryys osoittaa ihmisen pienuuden: olemme kuin haihtuva savu. Kun tuuli käy ylitsemme, ei meitä enää ole. Raamattu opettaa ihmiselle oikeaa asennetta elämään

nähdän. Se osoittaa, kenen varassa on elämämme: "Jos Herra tahtoo, niin me elämme ja teemme sitä ja sitä." Usko Jumalaa ja Jeesukseen Kristukseen on elämän arvokkain asia. Hän on Suuri Koordinaattori, jolla on jokaisen elämänlangat hallinnassa. Emme ole tuuliajolla missään tilanteessa. Saamme uskoa elämämme Hänen johtoonsa. Aina emme ymmärrä Jumalan teitä. Silloin saamme sanoa rehellisesti: "Herra en ymmärrä Sinua, mutta tahdon luottaa Siinuu."

Kuoleman läheisyys osoittaa usein, kuinka rakas meille tämä elämä on. Toivomme, että vielä nähtäisiin, ettei tämä vielä olisi viimeinen tapaaminen. Kerran kuitenkin väistämättä "siteet helätkin raukei ja ratkee". Silloinkin usko Jumalaa ja Jeesukseen kantaa. Se antaa meille iankaikkisen elämän ulottuvuuden. "Joka uskoo minuun, saa elää, vaikka kuolessakin". Jeesus vakuuttaa. Usko Jeesukseen antaa toivon: "Vielä nähdään!"

Jumalan siunausta, varjelusta ja johdatusta alkaneelle vuodelle!

MIRJA TENKANEN

Kuolleita

Saima Ester Tauren o.s. Pärssinen syntyi Pyhäjärven Haapalan kylässä 4. 4. 1916. Kuoli vaikean sairauden murtamana Malmiin sairaalassa Helsingissä 30. 12. 2004. Siunaus toimitettu

Helsingin Ortodoksisessa kirkossa 8. 1. 2005.

Heikki Johannes "Jussi" Jermoranta s. 18. 2. 1943 Pyhäjärvi, k. 4. 12. 2004 Tuusula.

Anja Kaarina Silmu ent. Rilva os. Pitkänen. Syntynyt 21. 5. 1925 Pyhäjärven Vernitsalla, kuoli 5. 1. 2005 Kaanaanpäässä.

Leilan muistolle

Tuo yhteinen saattomatkamme Leilan haudan äärelle ei ollut pitkä, mutta raskaalta se tuntui, se tuntui luopumisen tuskalta, ei tämä ei voi olla totta, miksi näin varhain, kyselemme neuvottomina. Tähän on vaikea löytää vastauksia ja lohdutuksen sanoja.

Ei ollut kovin pitkä Leilan maallinenkaan matka, mutta uskon niin, että hän sai elää kuitenkin onnellisen elämän Karin rinnalla, lasten ja lastenlapsiensä myötä. Hän jää elämään meille lapsissa, he voivat muistuttaa Leilaa monin tavoin - katseella, ilmeillä, eleillä tai jopa samankäoisyyden vuoksi. Muistamme kuinka isämme sisko Ake-täti muistutti Leilaa ihan oikeasti. Näin se virta venettä

viepi, ja elämä jatkuu.

Olimme Keijon ja Lailan kanssa Karjalaisten Pikku-uuljuhlassa laivalla, siellä Jiti Neuvonen esitti karjalaisia lauluja vahvalla tunteikaalla tulkinalla, sanoin ja laulaen. Lopuksi hän sanoi: "Ei me karjalaa sinne jätetty, me oltimme sen mukaamme sydämiimme".

Aivan samalla tavalla kun me täältä hautajaisista erkanemme omille teillemme, otamme Leilan mukaamme sydämiimme, ei me häntä tälle jätetä. Näin saamme elää yhä uudelleen ja uudelleen niitä ihania hetkiä joita yhdessä vietimme. Muistojen kukat eivät koskaan lakastu.

Veljesi PAULI INKINEN

Vieno Sirkkiä

Turussa kuoli lokakuun 22. päivänä laivakokki Vieno Katri Sirkkiä 86 vuoden ikäisenä. Hän oli syntynyt Vpl. Pyhäjärvellä 8.6.1918.

Jo 14-vuotiaana hän joutui äidin äkillisen kuoleman jälkeen jättämään koulunkäynnin ja siirtymään ansiotyöhön kotiseudullaan. Talvisodan jaloista oli lähettävä evakkotielle, joka johti ensin Alavudelle ja sieltä pianTurkuun, missä hän sitten vietti työntäteisen loppuelämänsä.

Opettaja Oiva Saaren perheestä muodostui hänen kiinnekohtansa koko loppuelämäksi. Hän toimi kotiapulaisena perheessä kahdeksan vuotta talvisin Turussa ja kesäisin kesäaunolla Rymättylässä osallistuen kaikkeen touhukkaan talouden työntekoon. Määrätietoisen pyrkimys eteenpäin meni johti hänet kuitenkin Turun Verkatehtaalte 1948, missä hän työskenteli eri tehtävissä 15 vuotta. 1963 hän otti vielä uuden ratkai-

Vieno Sirkkiä.

sevan askeleen ja siirtyi keittäjäksi ja laivakokiksi Turun-Ruotsin laivoille, joilla hän teki pisimmän elämäntönsä, loppuvuodet myös muilla ulkomaanjoukoilla pääasiassa Saudi-Arabiaan asti. Eläkkeelle hän jäi täysin palvelleena 1978.

Luonteeltaan vilkkaana ja valoisana hän saavutti laajan ystävääpiirin, joka arvosti hänen auttavaisuuttaan ja moninaisia taitojaan. Uutterana ja tunnollisena ylötekkijänä hän nautti myös koko yömpä-

ristönsä vankkaa luottamusta, eikä hänellä koskaan ollut pahaakaan sanottavana työn vaativuudesta tai rasittavuudesta.

Vieno Sirkkiä sai nauttia täysin siemauksin ansaituita eläkevuosistaan, joista kertyi hänen elämänsä pisin jakso, 26 vuotta. Hänen alkulähtökohtansa nuorena olivat olleet vaikeat, mutta uutteruudella ja säästäväisyydellä hän hankki ensin pienen oman asunon ja vaihtamalla niitä edellytysien parantunutta suurempiin hän sai viettää eläkevuotensa avarassa ja kauniissa kodissaan Turun Suikkilassa. Työtehtävistä päästyään hän käytti vapauttaaan mm. matkustelemalla ulkomailla. Kutominen oli hänelle mieluisin harrastus ja hän piti laajan tuttavajoukon lämpimissä sukissa. Pyhäjärveläisten yhdistystoiminta oli hänelle myös läheistä ja hänen vilaslukkinsa olivat arpaisten vakiovoittoja. Karjalanpiira-

kat olivat niinkään hänen haluttuja leivonnaisiaan, joita ilman läheiset joutuvat nyt tulemaan toimeen.

Viimeisinä vuosina alkivat sairaudet ottaa otettaan yhä kovenevalla kädellä, mutta hänen vakioaiheensa oli: "Hyvä on kun näinkin on." Monista harrastuksista oli vähitellen luovuttava ja sairaalamatkojakin alkoi tulla, kunnes syyskuussa tuli eteen se viimeinen, joka päättämään viiden päästä kärsimykseen rauhalliseen loppumiseen. Väsynyt uurrastaja oli päässyt toivomaansa lepoon.

Hautajaisiin Turun Pyhän Ristin Pieneen kappeliin koontui runsas saattojoukko ja muistotilaisuudessa Per Brahesta muisteltiin monin puhein, runoin ja lauluin rakastettua ja arvostettua pois mennyttä.

Vieno Sirkkiä jäivät lähin kaipaamaan poika perheineen sekä laaja läheisten ystävien joukko.

ES

Leila Margit Saarisen (o.s. Inkinen) muistolle

Job. 14. 5. Hänen päivänsä ovat määrättyt ja hänen kukaasiensa luku on sinun tiuossasi. Sinä olet asettanut hänelle määrän, jonka ylityt hän ei pääse.

Järkyttävä tieto kohtasi meitä 16. marraskuuta, kun kuulimme nuorimman sisaremmme Leilan menehtyneen aivoverenvuotoon työpaikalleen Savonlinnassa vain 53-vuotiaana. Käsitämätön asia, kuinka akkia ihmisen voidaan ottaa pois parhaassa iässä.

Olit Leila-siskomme – tähdenlento elämänsämme. Sinä valaisit olemuksellasi meidän muiden elämää, olthit niin paljon nuorempit meitä muita sisarusia. Kaipaamme valoisaa,

ilosta olemustasi, kaikki läheisesi.

Olit niin täynnä tarmoa, ideoita ja ajatuksia. Olit taiteellinen kaikin puolin. Maalasi tauluja, teit eläinheijasta puutoita, olit kätevä käsistäsi monin eri tavoin. Siskukkuudestasi kertoo sekin, että työsi ohella opiskelit lähihoitajaksi kurssisi parhain arvosanoin.

Olit nuorin meistä neljästä sisarussesta – jouduit lähtemään ensimmäisenä. Sinua kaipaamaan jäivät miehesi Kari, poikasi Anssi perheineen, Tommi ja Heikki sekä pienet lapsenlapsesi Eveliina, Nea ja Väimö.

Olet nyt siellä rajan toisella puolella äidin ja isän luona. Vain 9 vuotta sitten saatoim-

Leila Saaris.

me äitimme hautaan 87-vuotiaana ja nyt oli sitten jo sinun vuorosi. Päisit isän ja äidin kanssa samaan leposijaan. He varmasti oivat sinua vastassa. Muisteleminen

kiitollisuudella sinua, kun saimme omistaa sinunlaisesti saarisin, jonka muistosta saamme voimaa elonpäiviemme.

Sinut siunattiin haudan lepoon 4. 12. 2004 Savonlinnan hautausmaalle. Hautajaisissa olivat surusta huolimatta hyvin kauniit ja lämminhenkiset. Muistotilaisuudessa saimme voimia muistella sinua esittäen ja puhein. Lauloin tyttärensä Sarin säestyksellä "Olen kuullut on kaupunki tuolla" ja lausuin Aale Tynin runon "Kaaritsilta".

Molemmat veljes Keijo ja Pauli pitivät puheet muistolesi.

Sisaresi LAILA INKINEN

Leilan muistolle 4. 12. 2004

Kesä vuonna 1951.

Oli kesäinen päivä illassa – tultiin Pauli-veljen kanssa ongelta. Isä odotteli, hermoilla pihalla, koskako tuleme kotia. Oli hakenut Pirkko-hevosien liekasta se odotteli navetan edessä – valjaitta. Äiti voihi jo kovasti tuvassa lapsi – sinä Leila olit meille tulossa. Pitäis laitoksele akkia joutua ei olis vara aikaa hukata. Siitä akkia hevonen valjaisiin, kärryn pohjalle heiniä laitettiin. Suuntasin hepan tielle ja kaupunkiin. Hevonen juoksi koko matkan täysillä – se oli kovaa ja kylmää kyytiä. Sinulla oli kova kiire tähän maailmaan – oli äidillä tosi vaikeaa.

Kerittiin viime tipalla sairalaan oli Pirkko-hevonen vaahdossa kokonaan. Se matka on ollut monesti mielessä, – miten se jännitti ja miten alkoi kiireinen sinun elämä.

Äiti kun sinulle nimeä valitsi, Leila, se oli tuumattu valmiiksi, mutta täytyyhän se tytöllä toinenkin nimi olla, sitä pohditettiin koko joukkiolla. Sitten Pauli-veli nimen pölyttiytti, sanoi: "Tehdään siitä Leila Margit'ti. Näin sait toisen nimesi, tälleen Laila-siskosi muisteli. Olit lapsena kaikkien lemmikki meitä muuta paljon nuorempi. Jos pidit maalimaan tulla kiirettä, oli kiireistä koko sinun elämä. Ei pääse ihmiset nykyisin työssä helpolla,

on liiaksi tehtävää, kiirettä, painetta, vastuuta.

Kaikki ne vaativat veronsa. Lisäksi oli monen monta pientä sairautta, huolet, murhetta. Jouduit liian aikaisin lähtemään, jäi paljon puuhaa, tehtävää. On lähtöäs vaikea ymmärtää, katsoiko Luoja, nyt kaikki tänne jää. Lähettävä täältä on kerran jokaisen, Luoja kai valitsi ajan otollisen. Otti pois sinut suruista, huolista maailman, sinne iloihon, riemuhun taivaahan. Olivatko äiti ja isä sinua vastassa, sinua – tyttärtään nuorinta. Olit kovasti taitava käsistäs sen havaitsimme kaikki sun ystäväsi. Muistosi elää luonamme töissäsi, joita teit – annoit lahjaksi, muistoksi. Olet pois, et palaa takaisin me muistamme sinua kaipaaksin. Elämän täytyy täällä kuitenkin jatkaa vaikka nyt tuntuunkin elo ja olo raskaalta. Tulee kysymys jälkeen kysymyksin, Miksi, miksi – ihan liian aikaisin. Toivomme miehellesi Karille, lapsille, kaikille meille voimia, kestää tulevia vaikeita hetkiä, aikoja. Aika joskin haavat parantaa, sinua emme voi unohtaa. Iloista mieltäsi, huumoria, jota saimme sinun seurassasi kokea. Ollaan kiitollisia näistä vuosista jotka saimme olla lähelläsi, sinun seurassa. Olit hyvä kaikissa niissä rooleissa jotka olivat sinun osana. Äitinä, aviopuolisena, mummina kuin myös sisarenamme ja naapurina. Uskomme, tapaamme kerran vielä Isämme luona, taivaan tiellä.

Veljesi KEIJO INKINEN

Toivo Olavi Kaasalainen 80 vuotta

Verhoilumestari Kaasalainen on syntynyt Pyhäjärven (Vpl.) pitäjän Kunnianniemessä kylässä 6. 2. 1925 Juhon ja Helenan Kaasalaisen (o.s. Pärssinen) yhdeksäntenä lapsena.

Kolmikymmenluvun yllättävän taloudellisen laman ja pankkien munausten hoitoon Suomen veronmaksajilla ei ollut tuolloin resursseja niin kuin mitä taannoin 90-luvun alkupuolella ja niin 30-luvun pula-ajan seurauksena Juhon ja Helenan koko perheen oli otettava matkasauva käteensä. Toivo Kaasalaisen oppivelvollisuuskoulun sijoituspaikka tuli olemaan Käiskälmen mlk:n Tenkalahdi.

Lamakauden jälkeinen talouden nopea nousukausi palautti kuitenkin vakaan elämisen, kunnes tultiin vuoden 1939 syksyyn ja Euroopan jakoon Stalinin ja Hitlerin kesken. Sytyi Talvisota ja taas oli jätettävä talo ja tavarat.

"Mäinkää työ pojat viel kasvamaa. Kyll' teitäki viel tarvitaan. Pitäkää äitistä

huolta!"

Evakkokunassa tultiin Pohjanmaalle ja lopulta Vaasaan. Ruotsinkielisiin kuntiin karjalaisevakkooja ei huolituu.

Alkupuolella vuotta -25 syntyneet pojat otettiin armeijaan syksyllä 1942. Siitä alkoi Toivo Kaasalaisen sotatie. Ei hän itse ole paljoakaan sotatiestään kertonut, mutta sen verran, että Karjalan Kannaksen Vuosalmelta Käsvärren Kaaresvantoon se kulkui. Jokainen sotahommista on ollut tietää, mitä kaikkea se kulkijalta on vaatinut ja jokaisen tulisi tietää, että juuri sodassa olleiden ihmisten urausten kautta Suomen, vaikkakin nyt raajarikkoisen, itsenäisyys on turvattu.

Kaksikymmentäviisivuotiaita ikäluokka kotiutettiin siviiliin viimeisenä 1945. Toivo Kaasalainen tuli vanhempiansa luo Vaasaan. Vanhemmat eivät näet olleet palanneet Jatkosodan aikana, vaikka kovasti oli mieli tehnyt. He olivat ostaneet oman talon Vaasasta ja halusivat odottaa selkeämpiä aikoja

edessä odottavien ratkaisujen tekemiseen.

Nuorella, nyt siviilimiehellä, oli edessään joko koulu tai ansioityö.

Töitä kyllä löytyi riittävästi. Olihan sota röykkyttänyt Suomea jo vuosia ja lisäksi sotakorvauksiakin oli maksettava valtiolle, joka Suomeen oli hyökännyt ja koko sotajaksen aloittanut.

Toivo Kaasalainen valitsi ansiotyön, mutta sellaisen, jossa samalla voi oppia tuotettavan ammatin. Hän valitsi huonekalualan.

Testataksaan vuosien kuluessa ammattitaitonsa edistymistä, tuleva mestari osallistui alansa Työ- ja taitokilpailuihin. Voittutuaan jopa pariin kertaan maakunnalliset kilpailut, hän otti osaa Suomen mestaruuskisoihin ja saavutti hopeamitalin vuonna -64. Oli tullut aika oman verhoiluliikkeen perustamiseen.

Toivo Kaasalainen johti menestyksellä liikettä ja saavutti sekä yleisen asiakaitensa luottamuksen että erikoisen tunnustuksen res-

taurointikykyä vaativista töistä. Verhoilumestari siirtyi eläkkeelle 65 vuotta täytettyään v. 1990. Pienteollisuuden Keskusliitto myönsi Kultaisen ansiomitalin Toivo Kaasalaiselle v. 1991.

Harrastuksista pienoisingolf, jossa päivänsankari aikanaan oli kova tekijä, on nyt jäänyt vähemmälle. Lapsuuden aikailla Karjalassa on käyty ja Vuoksen Suvantojuoksulla on viivähdytty. Näkemys väkivallalla menetettyjen alueiden palauttamisesta takaisin Suomelle on sama kuin muilla ajolähdön saaneilla.

Eläkepäiväänsä ja 80-vuotispäiväänsä Toivo Kaasalainen viettää kotonaan Vaasassa vaimonsa Eeva-Liisan kanssa. Osoite on Lastenkindinkatu 21, 65100 Vaasa.

Terveyttä ja Onnea Päivän-sankarille!

ANTERO KAASALAINEN

Kirjoittaja on Toivo Kaasalaisen veli, perheen kymmenes lapsi.

Toivo Olavi Kaasalainen.

Onnea 70- vuotiaalle Kepelle

Synnyit 2. joulukuuta vuonna 1934, Laatokan rannalla, Pyhäjärven pitäjässä, Lohiojen kylässä, Anselmi ja Tyyne Inkisen esikoisena.

Varhaislapsuuttasi varjosti sota ja evakkoon joutuminen. Lähtö Koti-Karjalasta oli edessänne ollessasi vasta viisivuotias pojan nassikka. Valjastitte evakkorein ja matka Suomen sisimpään alkoi.

Reessä olitte te perheen lapset, Sinä ja nuorempi veljesi Pauli, sekä kuopus, vain muutaman viikon vanhana kapaloissaan, sisaresi Laila. Mukaan oli lupa ottaa vain lämmintä päälle pantavaksi ja evästä noin kolmeksi päiväksi syötäväksi.

Toiveikkaana Tyyne-äiti salpasi kellarin oven, sinne jäivät talven lihat ja kalat sekä säilötty syksyn marjasodat. Sieltähän ne sitten löytyvät, kun kotiin taas palaataan, oli tuo äkkilähtö saanut äitisi huokaamaan.

Huoli ja pelko tulevasta painoi tuolloin myös pienen pojan mieltäsi ja kuvan koti-piiristä niin rakkaasta tuosta, mieleesi tarkasti piirsit ja kuvan tuon sydämeesi siirsit.

Kaipuusi jäi päästä kotiin takaisin, tutuille poluille ja pelloille kirjaamaan. Lohiojen vuolasta ja kalaisaa virtaa katsomaan.

Asutustila osoitettiin Teille, kuten myös useimmille evakoille, läntisestä Suomesta.

Isä-Anselmi joutui sotaan palaamaan. Monta raskasta vuotta, ei niitä kuitenkaan suotta, saanut uusia Suomea puolustaa.

Äiti-Tyyne topakalla otteellaan piti porukkaa leivässä ja nuhteessaan. Ajat olivat ankarat tuolloin. Kovilla olit Sinäkin poika polo, koulussa sekä kotona. Pauli-veljesi oli lähetetty sotatapsiksi Ruotsiin, näin ruokittavina suita oli äidillä vähemmän.

Itsekin lapsi olit vielä tuolloin, jouduit kuitenkin huolehtimaan, vastuuta nuorimista sisaruskistasi kanta-

Keijo Inkinen ja tarinan kirjoittaja Pirjo Kempainen.

maan, alati Lailaa ja Tenhoa paimentamaan. Siitäkin huolimatta sait tuntee hyvinkin useasti äitisi julmat piiskat, aivan selkänahoissa si asti, oli syytä Sinussa tai ei. Isääsi kaipasit kovasti kotiin, Sinulle puolustajaksi.

Vastuuntuntoista ja uhrattuvuista luonnottasi kuvastaa sekin, että ainoan lehmannen sairastuttua punatautiin, ruokoihin pyysit Sinä Herraa, että jos jonkun täytyy lähteä, niin ota minut, äläkä ainutta lehmäämme. Tiesit lehmän perheellenne tärkeäksi ruuan tuojaksi. Pyyntösi kuin vastaten, ei ottanut Herraa lehmää eikä onneksemme Sinuakaan.

Sodan loputtua palasi Isä-Anselmi haavoittuneena vihdoin poliostensa luokse.

Länsi-Suomessa isänne ei kuitenkaan tuntenut olevansa kotonaan. Olihan hän Laatokan kalastajia ja kalastamisella hän halusi perheensä edelleenkin elättää. Ei kalastaja osaa käärmeitä pyydystä, sanoi hän, ja mat-

kusti Helsinkiin, Veikko Venamo tapaamaan. Hän halusi päästä perheineen veden ääreen verkkoineen.

Venamo ymmärsi uurasta kalastajaa tätä ja pian uusi asutustila löytyikin Saimaan vesien ääreltä, Savonlinnan Pihlajaniemeltä.

Isä-Anselmilla opit Sinäkin jalon kalastamisen taidon. Yhdessä kalastitte Pihlajavedellä, niin jäi pyydysi muutkut, lohket kuin myös muutkin järvikalat. Elämä hymyili teille jälleen. Isäsi merkitys kannustajana oli Sinulle suuri ja korvaamaton asia, häneltä uskoa itseesi sait lisää, siitä yhä kiität Anselmi-isää.

Kalastaminen oli nuorelle miehenalulle rankaa puuhaa. Soutaminen yli myrskyyden ja laineiden sekä raskaiden kalalaatikoiden päivittäiset kotiinkannot, muokkasivat Sinulle vuosien saatossa kuitenkin voimakkaan ja jäntevän varen. Sait erinomaisen pohjakannon sekä peräänantamattoman, si-

sukkaan ja työteliään luonteen. Jos maailmassa olisi rivat, niin nostaisin sen ilmaan, oli yksi lempilausehdustasi sekä tuntemukseksi voimaintunnostasi.

Olit mielelläsi halunnut veljesi lailla opintojasi jatkaa, mutta isällesi olit korvaamaton apu kalastamisesa, joten hän ei halunnut päästää Sinua jatkokouluun. Isäsi lupasi kuitenkin myöhemmin Sinut palkita valinnasta tästä. Näin tulit jääneeksi kalakaveriksi isällesi ja maatoihin avuksi äidillesi.

Maatoissa Sinua opastikin reilu ja rehti naapuri, maanviljelijä Eino Peippo. Opit häneltä maanmuokkaamiset, kynnot ja kylvöt kuin myös niidot ja puinnit

Metsätoissa kunnostaudit myöskin, Sinulle sai vertaista niissä hommissa etsiä. Ripeästi kaadoit ja karsit puut, halot hakkasit nopeammin kuin muut. Rehti olit luonnoltasi, Sinuun luottivat omat sekä vieraat. Armeijassa palvelit viesti-

miehenä. Ajan armeijassa koit kuitenkin turhaksi ja palasit kotiin perheelle avuksi, vaikka harmaissakin kyllä kykyisi huomattiin.

Autoilijan ammatti kutsui Sinua väillä, rattia käänsti niin omassa kuorma-autossa kuin myös linja-autoissa toisten renkinä. Tunnollisuus ja ahkeruus olivat valtejasi, joita kruunasi Sinun iloisuutesi sekä hyvä huumori, siksi olit kiitetty ja pidetty kuskari.

Kisasit ja kilpailit, hiihdit ja juoksit, kaikki voitit kylmitään, Sinulla kun ei ahkerana ollut aikaa treenata.

Pian astui elämänsi rakkaus suuri, sydämesi valloitti, nuori, kaunis tyttö, Multamäen Ritva-neito juuri. Rakkautesi tyttöön tähän oli aitoa ja kaino, viollonta neitoa halusit Sinä suojella, kaikelta maailman pahalta.

Kävelitte useamman vuoden, syvästi ystäväyttä luoden, talvelta enkeleitä lumen tehden, keiuksa keskellä keinahdellen, ennen kuin astuitte alttarille ja ikuista rakkautta toisillenne vannoitte.

Perustitte oman perheen, onneanne täydentämään syntyi teille kolme lasta, pojat potrat, Pasi ja Petri sekä myöhemmin vielä ilopille-riksi Piia-tyttö.

Elite onnenne aikaa, ahkeroiden ja urastaan. Elämän arvot olivat kohdallaan teillä, toisistaan suuresti välititte, rakastaten elämäenne ellette. Esimerkillinen ja arvostettu perhe olitte, missä ikinä kuljittie.

Saivat lapsenne tuntea myös rakkaat iso-vanhemmat, ukki-Anselmi ja Tyyne-mummo, siinä naapurissa he asustivat, tärkeä oli myös teille Multamäen Hiljamummo. Muistot hyvät ukkita ja mummoista jäivät, Tenholla lailla Taivaan kotiin hekin jo kutsun kuitenkin saivat. Myös tädit ja sedät tuiksi tulivat, serkut rakkaat ystäviksi ylimmiksi. Elämä oli kaikin puolin mallillaan.

Lapset kaikki varttuivat, pojat olivat jo kotoa lähteneet, omat perheensä perustaneet, kun vaikea sairaus vei Sinulta rakkain Ritva-vaimon. Surusi oli suunnaton, ikäväsi armoston.

Yksin et olisi tätä maista matkaa jaksanut jatkaa, mutta pyynnön Ritvan viimeisen halusit kuitenkin täyttää vielä, huolehdi Piasta, pidi hänet kaidalla tiellä, näin kuului pyyntö vaimosi viimeinen.

Ja niin toinen toistanne tukien jaksotte yli tuon ajan raskaimman. Kultainen muisto Ritva-äidistä vie Teitä eteenpäin kaikkia, vielä tänäänkin.

Elämä jatkui kaikilla tahoillaan. Sinä jouduit vielä Leila sisarestasiin luopumaan, aivan liian varhain, pois kutsuttiin myös sisar parhain.

Sinä olet saanut terveenä uurastaa ja ahertaa, siitä kaikki me kiitämme Korkeimpaa.

Nuorena saatu kunto kova, terveet ja jalot elämäntavat, ne vielä nytkin Sinulle voimia antavat.

Ripeästi käyvät askeleet aina Sullla, ei vanhainvaivat Sinulle varmaan voikaan tulla. Apuasi et keltään kiellä, vaan pian olet jo Valmetin kanssa siellä, missä sinua tarvitaan.

Lapsesi kaikki lähelläsi asustavat, päivittäin myös yhteyttä pitävät ja niin ilot kuin surutkin yhdessä te aina jaatte. Sinulle myös rakasta on kaksi Petrin lasta, Samuli ja Emmi. Olet niin tärkeä heille kuin myöskin Sinille ja muille meille.

Ystäviä Sinulla on kosolti, yksi heistä tämänkin tarinan kirjoitti, muistinsa sopukoista sanat tarinaan tähän tavoitti, totta on kuitenkin jokainen sana, ystäväyttä parhaimpaa pidänkin siitä, että kun istutaan illoin niin kuunnellaan yllättävä silloin.

Rakkauksella

PIITU (PIRJO KEMPPINEN)

Kiitoksia

Kiitos

Sydämellinen kiitos kaikille Teille, jotka muistitte minua täyttävässäni 90 vuotta 17. 12. 2004.

Tauno Torkkeli Hyvinkää (Rantakylä)

Kiitos

Sydämellinen kiitos sukulaisille ja ystäville, jotka teitte 80-vuotispäivästäni todellisen juhlan.

Vuokko Kiiveri o.s Tenkanen Imatra (Vernitsa)

Kiitos

Sydämelliset kiitokset sukulaisille ja ystäville merkkipäiväni muistamisesta. Minusta tehtyyn haastateluun haluan lisätä, että toimin jatkosodan aikana RT 3:n Mustaniemen patterin puhelinkeskuksesta. Monille silloisille sodan aikaisille työtovereille ja ystäville lähetän lämpimät terveiset.

RAUHA MIKKANEN
O.S. ANTONEN

Väitöksiä

Ritva Inkinen väitellyt tohtoriksi

Filosofian maisteri Ritva Inkisen solubiologian alaan kuuluva väitöskirja *Proteoglycans and hyaluronan in the intervertebral disc and cartilage endplate. Effects of aging and degeneration (Proteoglykaanit ja hyaluronaani selkänikaman väli- ja päätelevyssä. Ikääntymisen ja välilevyrappuman aiheuttamat muutokset)* tarkastettiin Kuopion yliopiston lääketieteellisessä tiedekunnassa perjantaina 10. 12. 2004.

Vastaväittäjänä tilaisuudessa toimi professori Bruce Caterson, Cardiff School of Biosciences, UK ja väitöstilaisuuden valvojana dosentti Mikko Lammi Kuopion yliopistosta.

Ritva Inkinen on kirjoittanut ylioppilaaksi 1981 Kankaanpään lukiossa, filosofian maisterin tutkinto 1993 Kuopion yliopisto; tutkijana Kuopion yliopiston anatomian laitoksella 1990 - 1998;

Ritva Inkinen, vanhemmat Jorma ja Kyllikki (o.s. Hietikko) Inkinen.

opettajana Satakunnan ammattikorkeakoulussa 1999; tutkijana Orion Pharmassa vuodesta 2000 alkaen

Lyhennelmä väitöskirjan sisällöstä internetissä: <http://www.uku.fi/vaitokset>

Ylioppilaita

Lempäälän lukiosta 3. 12. 2004 Janni Satu Martina Haataja. Vanhemmat Birgitta ja Martti Haataja. Isovanhemmat Ahti Rastas Pyhäjärven Noitermaasta ja Eila Rastas

www.vplpyhajarvi.fi

Itsenäisyyspäivänä myönnettyjä kunniamerkkejä

Tasavallan presidentti myönsi itsenäisyyspäivänä Suomen Leijonan ritarikunnan ansioristin äetsäläiselle Matti Ahvo-selle, joka on ollut mukana keskeisillä paikoilla äetsäläisessä kunnallispolitiikassa. Hän on myöskin toiminut aktiivisesti Äetsän Karjalaseurassa puheenjohtajana ja johtokunnan jäsenenä. Matti Ahvonen on syntynyt Vpl. Pyhäjärven Hassinmäellä.

Tasavallan presidentti myönsi itsenäisyyspäivänä Suomen Valkoisen Ruusun I luokan mitalin äetsäläiselle kanslistille Marja Koukulle. Hän on toiminut tarmokkaasti Äetsän Karjalaseuran sihteerinä ja on monien kansalaisjärjestöjen työssä mukana. Hän toimii myös maatilamatkailutilan emäntänä.

Marjan vanhemmat ovat Kaarina ja Mauri Pärssinen Kii-kasta.

Nuorten palsta

Nuorten palstalle juttuja ottaa vastaan VPL Pyhäjärvi-lehden toimitus tai yhteys henkilö Anne Viitalaakso-Kaasalainen, Suomaantie 126, 37200 SIURO. Puh. 03-3406686, e-mail: anni.kaasalainen@koti.soon.fi

NUORTEN PALSTA

Entisen Noitermaan Raittiusyhdistyksen eli nykyisen Suoniemen

Raittiusseura ry:n toiminta jatkuu edelleen.

Perinteinen piirustus- ja kirjoituskilpailu

Nokiolla Siuron ja Linnavuoren alueen lapsille pidettiin vuoden 2004 syyskaudella. Teemana oli "Harrastukset", jolla pyritään kannustamaan lapsia toimintaan. Osallistujia kilpailussa oli runsaas-

ti. Kolme ensimmäistä sarjaa olivat piirustusaiheita. Neljänteen ja viidenteen sarjaan osallistuttiin piirtäen ja kirjoittaen. Sijoitukset julkistettiin jouluun alussa. Palkintoina oli kunniakirjojen lisäksi askartelu- ja piirustusvälineitä sekä kirjoja. Nokian Kulttuurilautakunta antoi kilpailuun pienen avustuksen.

Sarja, aiheet ja palkitut:

Piirustuskilpailu

sarja 3-4 v "Mielileluni"

1. Mari Parviainen
2. Helmiina Lehtonen
3. Kaisa Hakola

sarja 5-6 v

"Mieluisin leikkini"

1. Minttu Laakso
2. Ilari Ahonen
3. Nina Sankala
4. Joni Rantala

sarja a-a 1-2 lk

"Tästä leikistä pidän"

1. Ella Lanne
2. Karoliina Kuusisto
3. Riina Virkilä
4. Jenni Isomäki
5. Fanni Szucs

sarja a-a 3-4 lk

"Tätä tein kesällä"

1. Fanny Autio
2. Jenna Lehtonen
3. Aki Marlisto
4. Janne Pellas
5. Jere Harjula

sarja a-a 5-6 lk

"Mieluisin harrastukseni"

1. Anu Latvala
2. Laura Tauriainen
3. Jouni Paahtio
4. Timo Keskinen
5. Nina Hyvönen

Kirjoituskilpailu

Sarja: 3-4 lk "Tätä tein kesällä"

1. Tommi Pallas
2. Elisa Huhtala

Sarja: 5-6 lk "Mieluisin harrastukseni"

1. Valter Wahlström

Mieluisin harrastukseni

"Minä tykkään pesäpallosta. Se on kivaa, kun saa lyödä palloa, juosta, ottaa palloa räpsällä kiinni ja syöttää. Minä pelaan pesäpalloa joka päivä kesällä koulussa. Tänään on koulussa pesäpalloa. Pelaamme Siuron urheilukentällä luoka vastaan luokka. Meillä on toiseksiviimeinen tunti, kun alkaa sataa.

Kaikki alkavat melkein itkemään. Kello soi välitunnille ja kaikki ryntäävät itku kirkussa katokseen, mutta minä en itke. Luulen, että sade lakkaa, muttase ei lakkaa. Liikunnanopettaja sanoo, että mennään sisään pelaamaan polttopalloa, mutta se ei ole kenenkään mielestä kivaa. Opettaja päästää kaikki tunteja ennen. Kukaan ei naura, vaikka päästiin etujassa. Kotona haukaun taivasta, kun sade ei lakannut.

On aamu, päivä näyttää aurinkoiselta. Aurinko nousee, äiti vie minut kouluun. Ensin on matikka. Sadepilviä ei näy. Odotamme liikuntatuntia.

Opettaja päästää toiseksi viimeisellä tunnilla meidät etujassa, että päästään pelaamaan pesä-

palloa. Kaikki juoksevat kentälle. Ensin pelaavat ykkösluokka vastaanakkosluokka. Kum-matkin tekevät juoksua. Pelistä tulee tasapeli. Seuraavaksi on kolmosesta vastaan nelosesta. Nelosesta voittavat 12-10

Siten vitosluokka, eli meidän luokka, vastaan kutosluokka. Ensin kutoset tekevät neljä juoksua. Sen jälkeen me pääsemme lyömään ja mekin teemme neljä juoksua. Tilanne on nyt 6-5 meidän hyväksi. Siten kutoset pääsevät lyömään

ja tekevät viisi juoksua. Kutoset joutuvat ulos ja me teemme lyömässä neljä juoksua. Nyt tilanne on 11-10. Sen jälkeen ei tule juoksua eli me voitimme.

"Oli tämä kivaa, vaikka me hävisimme" - sanoo kutosluokkalainen. Se oli kouluviikon paras päivä."

KIRJ. VALTER WAHLSTRÖM, 5 LK
(isän äiti Irja Wahlström, os. Felin, vanhemmat Väinö ja Hilma Felin Noitermaasta)

Käkisalmen maalaiskunnan asukkaita evakkoaikana Ylistarossa.

Käkisalmen eteläisten kylien kirja julkaistiin

Heinola, silloinen Heinolan maalaiskunta, Nastola, Hartola, Sysmä ja litti olivat Käkisalmen maalaiskunnan siirtöväen pääsijoituspaikkoja. Edelleenkin näillä paikkakunnilla asuu paljon sukujuuriltaan käkisalmelaista väestöä. Moni karjalainen kylä on jo saanut oman julkaisunsa – muistelukirjan, kuvakirjan, historiakirjan tai muunmuotoisen julkaisun. Käkisalmen on kulkenut tässä kehityksessä hieman muita jäljessä. Vasta 2003 ilmestyvät ensimmäiset kyläkirjat, ensimmäisiksi ehdivät Vuohensalon ja Hirvisaaren kylät.

Käkisalmen eteläisten kylien kirja on ollut vireillä ja tekeillä vuodesta 2001 lähtien. Kirjaidean isä ovat heinolaalaiset Martti Pärssinen ja Yrjö Tiira. Martti Pärssisen kotikylä on Norsjoki ja Yrjö Tiiran Yläpuusti. He ryhtyivät puuhaamaan julkaisun saamista Norsjoen koulupiiristä.

Norsjoen kylään perustettiin Käkisalmen maalaiskunnan ensimmäinen kansakoulu. Alkuun koulussa kävivät kaikki maalaiskunnan kouluun haluavat lapset. Viimeisinä vuosina koulupiirin alueena olivat Norsjoen, Pörtskän ja Ostamon alueet. Kyläkirjaa ryhdyttiinkin kokoamaan näiden kylien osalta. Pian kuitenkin katsottiin tarpeelliseksi liittää samaan tarkasteluun Alapuustin ja Yläpuustin kylät, sillä Ostamo ei ollut itsenäinen kylänsä, vaan kuului virallisesti Yläpuustin kylään. Puustin kylien rajamaille valmistui oma koulu 1929, mutta sen koulupiirin tarkastelu-

kausi olisi jäänyt niin lyhyeksi, että kirjan kohteeksi muodostuivat nämä Käkisalmen eteläiset kylät.

Kylien pääasiallinen toimeentulo tuli maataloudesta ja karjanhoidosta, paikoin kalastus toi lisätuloja. Kylät sijaitsevat lähellä Käkisalmen kaupunkea, joten kaupungin teollisuuslaitokset tarjosivat myös työmahdollisuuksia. Eteläisissä kylissä asui vuonna 1939 kaikkiaan 1 373 henkeä, koko maalaiskunnan väkiluku oli 5 418 asukasta.

Kirjan kirjoittajaksi lupautui FM Marja Huovila, joka on opiskellut alaa. Huovila on syntynyt Nastolassa ja asuu nykyisin Heinolassa. Hän on syntynyt parikymmentä vuotta sodan päättymisen jälkeen, mutta hänen 'omat karjalaiset kotikylät' ovat Käkisalmen Yläpuusti ja Alapuusti äidin ja äidin suvun kautta.

Alusta alkaen tavoitteena oli saada aikaan enemminkin muistelukirja kuin historiakirja. Siksi tietojen kerääminen pääpaino oli tarinoiden ja muistelusten keräämisessä. Tätä varten laadittiin viitteellinen kysymyslista, joka painottui kylien joka-päiväisen elämään. Osa listoista palautui hyvinkin täydellisesti täytettyinä, osa vain muutamien kohdin. Kirjan kokoamisen suurin hankaluus onkin ollut kylien asukkaiden sekä heidän nykysukulaisten tavoittaminen, eikä siinä ole kaikin osin onnistuttu. Kaikkiaan kirjan tietojen kokoamiseen on osallistunut yli 70 henkilöä lainaamalla teoksen muisteluja, valokuvia ja muita do-

kumentteja.

Lisää muistelujä kirja varten hankittiin Kotimaisten kielten tutkimuslaitoksesta, jonne on talletettu Käki-Säätiön (nykyisin Käkisalmisäätiö) 1950- ja 1960-luvulta tekemät haastattelut käkisalmelaista elämännenosta. Samassa tutkimuslaitoksessa sijaitsee myös Niemiarkisto, jonne on koottu eri vaiheissa lukuisia paikannimiä Käkisalmesta selityksiin. Kyläkirjassa nimet on sijoitettu kunkin tilan yhteyteen. Käki-Säätiö julkaisi omaa sanomalehteä – Käkisalmelainen – vuosina 1952-1968. Lehti ilmestyi 8-12 kertaa vuodessa. Käkisalmelaista kirjaan on poimittu muistoja tapahtumista ja ihmisistä eteläisissä kylissä.

Luonnollisesti kirjassa esitellään myös kylien talot. Tietoja viimeisinä Karjalan vuosina asuneista on etsitty henkikirjoista, rippikirjoista, muuttaneiden luetteloista, matrikkeleista sekä toista varten lähetetyistä tiedoista.

Kirjan valmistumista ovat tukeneet apurahoin Marjatta ja Eino Kollin säätiö ja Karjalan Kulttuurirahasto. Käkisalmisäätiö on osallistunut kirjan painokulujen kattamiseen.

Lisätietoja tekijältä: Marja Huovila, marja.huovila@phnet.fi, 03-7187 311, 040-5059 233.

Käkisalmen eteläisten kylien kirja.

Alapuusti – Norsjoki – Ostamo – Pörtsykä – Yläpuusti
ISBN 952-464-234-4
Pilot-kustannus.
Tampere 2004.

Paul-veljelleni!

Olen asiaa tässä mä miettinyt tuota nyt tätyt, veljeni viisikymmentä vuotta.

Ajatus aikoihin entisiin halaa monet mukavat muistot mieleeni palaa. Mutta asioita monia unohtuu kenties vaan sen muistan olet entinen kalamies. Lie kalastus Sinulla ollut jo verissä sitä harjoitit sitten monissa eri vesissä.

Oli vesi se alkuun kai Mutalampi sen jälkeen jo Laatokka antoisampi. Kun poikasena lammen rannalla istuit ja ongella ahvenia ylös kiskoit, nyt täytyi jo hankkia vene Sulle jolla pääsit vesille myrskynkin tullen.

Se oll' soutuvene, ei mikään laiva mutt' merenkävijän oli uljaan kaima, se oll' "Suomenjouset" joka aalloilla nousi ja myötätuulella "pekko" sousti.

Oli Laatokka erittäin kalarikas järvi ei kalastajalta puuttunut särvin kuha, siika, muikku, harjus ja lohi usein pyydyksiin tartui, - ei uineet ne ohi. Uipa kerran verkkoon ihmekala – sampi - muuten hyvä, vaan saanut ois olla painavampi.

Näin meni eteenpäin muutama vuosi ja kalastajaa siellä onni suosi. Oli soutuvene jo liian pieni myös kauemmas vesille teki mieli, niinpä vene uusi kohta aaltoja halkoi Olympia-moottori sille voiman antoi. Kompassi silloin merelle johti ja jälleen kotiin päin SW:tä kohti. Moottorilla kulkien matkat oli pienet tutuksi tulivat monet saaret ja niemet kun Laatokan mainingit muistoissa päilyi nimet silloiset varmasti mielessä säilyi. Meni elämä sitten siihen malliin, tuli sota – vei meiltä Karjalan kalliin, se paikkaa rakasta monta ryösti vei meiltä kauniin Laatokan myöskin.

Vaan elämää täytyi silti jatkaa ja tehdä raskasta evakko-matkaa. Silloin kalamies Karjalan mieltä varmaan todeksi havaitsi asian karvaan – ei Laatokka meille takaisin palaa - niin lähdt Pohjanlahdelle kalaan, meren suuren rantamalla tarkemmin sanoen Himangalle.

Vaan miten lieene käynyt tällä erää – tais amor siellä pitää perää. Sait sentään saaliin aika saman löysit iselles kullan oman, et käynyt nyt polkusu enää yksin vaan Kirstin kanssa käytyksin.

Sieltä etelämmäs kuitenkin paloi mieli lie ollut vieraampaa pohjolan tavat ja kieli. Hakissa sitten vakinaista astuin sijaa asutusherrat myönsivätkin Ikaalisista siihen tilaa. Siellä aloimme oikein rauhan toimin rakentaa kotia yhteisvoimin.

Mutta kumma on toisinaan kohtalon leikki – se maamme ja kansamme osalla kai arpa heitti, taas salimus eteemme antinsa kantoille helkettä Karjalan takaisin antoi. Niinpä uhmaten vastuksia, moni vanha ja nuori riemumielin takaisin Karjalaan suori.

Vaikka täytyikin näin odotettu toive harras oli monella edessä pettymys karvas – ei löytynyt kotia, vainoita oli sijalla vaan tuhkaa ja raunioita. Meidät kohtalo kuitenkin tältä säästi kotimme entiseen jälleen asumaan päästiin.

Tämän kronikan on Inkeri Kuivalainen runoillut veljensä Paulin 50-vuotispäivän tervehdykseksi ja esittänyt sen 2.11.1959 onnittelukäynnillään Ikaalisissa.

Synnyinseutuamme hallinnut oli vieras vain tovin, mutta paikat olivat silti muuttuneet kovin. Yks' sentään oli entisen laisensa siellä kuin ennenkin Laatokka lainehti vielä sen aallot tuttua laulua laului ja mainingit rannan riuttoja kauloi.

Sait jälleen tutuille vesille soutaa ja jos "ahti" suosi myös saalista rantaan noutaa. Mutta nyt lupaa ei ollut kauaksi mennä sai rantavesillä vain räpistelä, muut vähät siitä, oli kalastaja Sinä – ja paremman puutteessa kaverina minä –

Kesän aikana olikin tuo homma somaa melkein kuin viettänyt olis vain kesälomaa. Yläpuolella kirkas taivas ja auringon loiste alla siniaaltojen hiljainen, loiva loiske, se mieleen loi ihmeellisen valon sai hetkes' uohtamaan melkein maailman palon.

Mutta kun syksyn vihuri vinkui milloin oli kalastuskin taas täyttä työtä silloin. Kun myrsky vaahtopäin myllersi vedessä oman pienuutensa tuns' ihminen luonnonvoimien edessä. Sait rohkeutta valaa kaveriin arkaan ja ymmärryksellä suhtautua kömpelönsä sisko parkaan.

Oli kerrankin myrsky melkoinen sepä kun lähtöimme rantaan onnistui epä, suur aalto meidät rannalle nakkas venelaudankin mursi ja airon katkas. Kerran vetää ei jaksuttu venettä rantaan saakka oli siinä meille kahdelle liian suuri taakka, jotenkin täytyi tietysti toimia niin käskit hakea vartioutuvalta apuvoimia.

Se kaverille kai vaikein tehtävä lie ollut suuri kun voitaa täytyi tuo ujouden vahva muuri. Mitä mielessä lie liikkunut – kuka ties tuvan pihalla kuitenkin oli onneksi tuttu mies. Näin jatkui kalastuskausi yhteinen meillä peräkkäin pimeässä usein kuljimme rantateilla. Säännöistä kaikista piti olla tarkka selko vaan sitenkin kaveria lie vaivannut desanttipelko. Kun jalka puunjuureen joskus tarttui välimatka edellä kulkijaan karttui tuli pelko mieleen - nyt jään kai tähän velmiehelle huutaava täytyi, "oota vähän!"

Sitten ratas elämän taas verikkaan käännyti synnyinseutuamme jälleen meidän jättää täytyi tuskin koskaan takaisin sinne mennään – tai ehkä joskus – toivomme sentään.

Kalastusta harjoitit tämän jälkeenkin kyllä kalavetenä vuorossa nyt Päijänne jylhä, arkoja taisivat siellä kalat ne olla "pölkäsäivät" kai siirtövoien verkkoihin tulla.

Nyt olet, veljeni, maataviljelevä isäntämies Ikaalisissa jälleen lämpöä hehkuu kotisi lies. Paljon olet kuokkinut, raivannut kantoja pois, pelloksi, viljelymaaksi ett' enempi sarkoja ois.

Vuosien varrella olet varttuneet lapsesi myös mukana ja apuna ovat isällä työ. Lähellä siinäkin Kyrosjärvi kaloinen, suur jos vaikka aikaa riittää kalasteluun. Joutaahan pojat ainakin hämärässä illan, ongelte sinne vaiheille Salmen sillan.

Näin seurannut toistaan elon luode ja vuoksi, ja tultu on tämänkin pylvään luoksi, päässyt ote oikeaan miehen ikään tää asiaa muuta ei enää mikään.

Sua seuratkoon onni ja sinuasa myöä suotakoon terveyttä ja voimia jatkaa työtä niin että jatkuisi elon vuoriesä ja täytyisi niistä toinenkin puolivuosiasta.

Piirongin tarina

Syksyisenä siivouspäivänä pysähdyn vanhan peilipiirongin eteen pölyrätti kädessä, peilistä katsoo nyt takaisin yli keski-ään ylittänyt nainen, mutta siinä vähän aikaa kuvaa katsellessani peilistä alkua näkyä pieni tyttö, nuori neito ja parhaassa iässä oleva nainen. Peili ja piironki avavat muistilokerot.

Muistan päivän kun poikesin äidin ja isän vanhuuden kotiin ja äiti oli jo sairaaloinen ja väsynyt. Siinä juttellessa äiti sanoi: "Ota sie Leila tuo piironki joskus haltuusi, kun meillä liittyy siihen yh-

teisiä muistoja."

Äiti kertoi kuinka hän evakkomatkalla Alavudella minua odottaessaan vuoden 1940 kesällä ja syksyllä poimi marjoja myytäväksi ja niillä rahoilla ostettiin piironki.

Syntyin sitten Alavudella tammikuussa 1941 enkä tiedä enkä muista piirongista ennenkuin olimme sodan jälkeen asettuneet Tyrvälle Iso-Iivarin tilalle. Piironki oli tehnyt matkan Pyhäjärvelle ja sen jälkeen evakkoereissun, koska siinä oli jotain leimoja ja merkkejä löyty.

Mutta siellä lapsuuden ko-

dissani Iso-Iivarilla piironki oli aina äidin ja isän kammariissa. Siinä oli valkoiseksi maalattu iso peili keskellä ja peilin molemmin puolin pienet kaapit ja laatikot otallaalla. Tärkeä laatikko oli vasemman puoleinen laatikko. Siellä säilytettiin tärkeät papereita ja isän rahapussia ja kun me kolme tyttöä usein isältä aneltiin rahaa johonkin uuteen, niin muistan kun isä sanoi, rahapussi on nyt ohot kun kärsäplätkä, nyt pitää odottaa, mutta aina meijeritilipäivänä pussikin oli vähän paksumpi.

Sitten neitoiässä piirongin peili näytteli suurta osaa. Sen edessä väännettiin tukkaa paperiojelle ja esitettiin Maria-mummolle, isän äidille, muotinäytöksiä. Mummo istui keuhkokuolissa kamarissa ja hänelle piti näyttää, jos jotta uutta oli saatu. Muistan kun kerran joku näytti mummolle uutta baskerihattua ja mummo sanoi taalonen aster hattu miunkin pitäis ostaa. Aika kului ja siinä me tyttäret peilipiirongin edessä pukeuduimme vuorotellen morsiuspukuihin ja lähdimme omaan elämäämme.

Sitten äiti ja isä joutuivat jälleen jättämään kodin kun malmiyhtiö lunasti tilan ja he muuttivat viimeiseen kotiin sa kaupunkiasuntoon. Äidin elämä päättyi 75-vuotiaana ja isä eli yksinään 11 vuotta 86-vuotiaaksi omassa kodissaan, jossa piironki taas oli isän kammariissa. Kun isä vanheni, piirongin laatikosta piti aina hänen luonaan käädessä tarkistaa joku tärkeä lanketti tai paperi täyttää, kuntoutuslomake tai joku muu asiakirja.

Isä sano, että haeppas se musta salkku piirongin ylä-

laatikosta.

Sitten myös isän aika täytyi ja me kolme tyttäret istuimme siinä tyhjässä kodissa muistojen keskellä.

Sitten aikanaan tyhjäsimme isän ja äidin kodin ja poikani ja pojanpoikani kantivat piirongin oman kotini kammariin. Pikku kaapissa oli vielä äidin keskeneräinen pitsivirkkaus ja ylälaatikossa niitä "tärkeitä papereita". Näin vanha piironki sinä arkisena siivouspäivänä sai monet muistot ja tunnelmat esiin vuosien takaa.

LEILA KIVISTÖ

Huittisten Karjalaisten joulujuhla

Seuran joulujuhla on perinteisesti ollut yksi vuoden odotetuimpia tapahtumia Huittisten Karjalaisten toiminnassa. Niinpä nytkin 15.12. osuuspankin kokoustiloihin oli kokoontunut lähes sataan nouseva yleisö-määrä. Seuran varapuheen-

johtaja Paavo Punkari toivotteli seuran jäsenet tervetulleiksi tilaisuuteen toimien samalla tilaisuuden juontajana. Yhteislaulujen lomassa Naskalin lapset Saana ja Essi esittivät huilu- ja viulusooloja. Paavo Punkari haastatteli räisäläissyntyistä Milja Ke-

sosta, joka oli jatkosodan aikana ollut lottatehtävissä kotiseudullaan.

Veteraaniveljien lauluryhmästä kvartetti Leino Rouvinen, Antti Maunula, Aarne Karvanen ja Paavo Punkari esittivät useita lauluja. Väliajalla nautittiin emäntien

tarjoama maittava joulupuro ja tämän jälkeen pukkivieraili. Arpaajisten yhteydessä veisteltiin monta hyvää juttua. Tilaisuuden päättösanat esitti seuran puheenjohtaja Reino Äikiä.

Paavo Punkari haastatteli Milja Kesosta.

Veteraaniveljien kvartetti vasem. Leino Rouvinen, Antti Maunula, Aarne Karvanen ja Paavo Punkari esitti useita lauluja juhlassa.

Apurahoja opiskelijoille

Vpl. Pyhäjärvi-Säätiön yhteydessä toimii tällä hetkellä viisi erillistä apurahoja jakavaa rahastoa.

Viime vuoden aikana ensimmäiset apurahansa jakanut Perinnenrahasto I ja Arvo Kukon rahaston apurahat jaetaan Vpl. Pyhäjärvi-juhlien yhteydessä Äetsässä ja molempien rahastojen hakuaika päättyy toukokuun loppuun 2005 mennessä. Sen sijaan muut kolme rahastoa julistavat apurahat haettavaksi helmikuun loppuun mennessä. Apurahaa haetaan vapaamuotoisella hakemuksella. Apurahan hakijan tulee omata vähintään toisen esivanhemman osalta pyhäjärveläiset sukujuuret. Tämä tulee käydä ilmi hakemuksesta mainitsemalla kuka sukulinainen on ja milloin hän on syntynyt. Myöskin selvitys siitä missä ja mitä opiskelee ja missä vaiheessa opiskelut ovat.

Oheassa esittelemme ly-

hyesti eri rahastot.

Työne Lehtoisen rahasto

Tämä rahaston on toiminut jo vuodesta 1983 lähtien ja rahastosta on myönnetty jo 230 kpl apurahoja. Varsin moni nuori on päässyt siten osalliseksi tästä rahastosta. Rahaston pääoma on 15 000 euroa. Tälle vuodelle on varattu 1000 euroa ja yksittäisen apurahan suuruus on yleensä ollut 100–200 euroa.

Helmi Pärssisen rahasto

Rahastosta jaetaan apurahoja nyt viidettä kertaa. Montuualta syntyisen oleva Helmi Pärssinen määräsi testamentissaan rahaston pääomaksi 100 000 markkaa ja määräyksen mukaisesti apurahat tulee kohdistaa karjalainen, maa-metsätalous tai puutarha-alan oppilaitoks-

sa opiskeleville. Tälle vuodelle jaettavia varoja on n. 1000 euroa.

Puualan käsityörahasto

Neljättä kertaa jakaa apurahoja puualan käsityörahasto, jonka pääoman 50 000 markkaa lahjoitti tuntemattomana pysyvä henkilö kolme vuotta sitten. Lahjoittajan määrärahan mukaisesti pääoma ja korko jaetaan noin 1000 euron suuruisin vuosisummin erilaisissa puualan oppilaitoksissa opiskeleville. Paitsi alan opiskelijat tästä rahastosta voivat apurahaa anoa nuoret alan yrittäjät tai yritystoimintaa aloittelevat.

Kaikkiin edellä mainittuihin rahastoihin tarkoitettujen apurahahakemukset käsittelee Vpl. Pyhäjärvi-Säätiön hallitus maaliskuun kokouksissaan. Apurahat tulee osoittaa helmikuun lop-

puun mennessä Vpl. Pyhäjärvi-Säätiölle osoitteella Reino Äikiä Nokkamäentie 256, 32700 Huittinen. Faksin numero on (02) 566 218 ja sähköpostin osoite on reino.aikia@esanet.fi. tai reino.aikia@dnainternet.net Mahdolliset tiedustelut puh. (02) 566 213.

Perinnerahasto I ja Arvo Kukon rahaston apurahojen haku päättyy toukokuun loppuun 2005 mennessä. Pyhäjärveläisyyttä koskevat säännökset ovat samat kuin edellä mainituissa rahastoissa. Näiden rahastoista jaetaan Arvo Kukon rahastosta humanistisia tieteitä ja musiikkia ja Perinnerahasto I:n apurahat äidinkieltä tai musiikkia opiskeleville tai tutkiville henkilöille. Yhteensä näistä rahastoista jaetaan 2500–3000 euroa. Vapaamuotoiset hakemukset toimitetaan Reino Äikiälle ja osoitetiedot mainittu edellä. REINO ÄIKIÄ

TAPAHTUMAKALENTERI

■ **Lahten Seudun Vpl. Pyhäjärvi-kerho** kokoontuu helmikuun kokoukseensa torstaina 3. 2. -05 kello 17.00 Elsa ja Raimo Musakalla, Kevätkatu 14 D Mukulassa. Lähtö Lahden Marolankulman pysäkillä kello 16.45. Tervetuloa mukaan.

■ **Lähde Karjalaan Helin mukana 25.–28.5.** Pyhäjärvi-Petroskoi-Kontupohja-Sortavala. Perinteinen Juhannusmatka 24.–27. 6. Pyhäjärvi ym. Tarkempi matkaohjelma valmistuu myöhemmin. Matkan lähtö tapahtuu Porista ja matkareitti suunnitellaan myöhemmin. Jo nyt voit tehdä varauksen puh. 050-567 1586 Heli Salminen (Manu Naskalin tytär).

■ **Suvannon seudun sukututkimuspiiri** Sukututkimuspiiri kokoontuu Karjala-talolla Galleria-salissa lauantaina 22. 1. 2005 klo 14.00 alkaen. Ohjelmassa mm. Suomen Sukututkimusseuran kirjastonhoitaja Vuokko Pärssinen-Tainion alustus SSS: n kirjaston mahdollisuuksista olla tutkijoiden apuna. Piirin toimintaan voivat osallistua kaikki Pyhäjärven, Sakkolan, Vuokselan, Metsäpirtin ja Raudun suvuista kiinnostuneet. Vetoryhmä kokoontuu samassa paikassa klo 12.00 alkaen. Tervetuloa kaikki sukututkimuksesta kiinnostuneet!

■ **Alakylän "Pyrintö" Nuorisoseura** Seuran perustamisesta tulee kesällä 2005 kuluneeksi 100-vuotta. Seuran entisiä jäseniä, heidän jälkipolveaan ja asian omaksi tuntevia kutsutaan yhteiseen neuvottelukokoukseen päättämään seuran perinnetoimikunnan perustamisesta, minkä tehtäväksi annettiin mahdollisen juhlatmatkan järjestäminen seuran syntymäsjöille, sekä keskusteltaisiin mahdollisuuksista kyläkirkon kirjoittamisesta alueelta. Neuvottelukokous pidetään Äetsän Kiikassa Osuuspankin kokoustiloissa 23. 1. 2005 alkaen klo 13.00. Tervetuloa kokoukseen!

■ **Äetsän Karjalaseuran** järjestämä teatteriretki Helsinkiin 22. 1. 2005. Lähtö Kiikoisista St1 huolto-asemalta klo 12.00, Kiikan uimahalli 12.20, Pehula 12.30, Keikyän silta 12.40. Näytäntö alkaa Karjalatalolla klo 16, minkä jälkeen paluu takaisin kotiseudulle. Tervetuloa mukaan!

■ **Tampereen seudun Vpl. Pyhäjärvi-kerhon** sääntömääräinen vuosikokous on 13. 2. 2005 Vanhalla Kirjastotalolla, alk. klo 13. Kahvitarjoilu. Tervetuloa pyhäjärveläiset joukolla valitsemaan toimihenkilöt alkavalle vuodelle ja päättämään alkaneen vuoden toiminnasta.

vpl. Pyhäjärvi

Lehtemme helmikuun numero tehdään 17. 2. 2005.

Tähän lehteen tarkoitettu aineisto on oltava toimituksessa 4. 2. 2005 mennessä.

vpl. Pyhäjärvi

Tilauslomake uusille Vpl Pyhäjärvi-lehden tilaajille

(Tätä lomaketta voivat käyttää ainoastaan kokonaan uudet tilaajat.)

Tilushinta 20 euroa/vuosi

Tilaaajan nimi _____

Osoite _____

Laskutusosoite, jos se on eri kuin tilaaajan osoite _____

Lomake lähetetään Vpl Pyhäjärvi-lehden taloudenhoitajalle Reino Äikiälle os. 32700 Huittinen.

Karjalaseurojen Satakunnan piirin joulujuhlaa vietettiin Vammalan Seurojentalolla joulukuussa. Kuvassa Vammalan Karjalaseuran puheenjohtaja Martti Pakarinen haastattelee joulupurkaa. Taustalla tonttu Rauno Pajunen. Perinteisen tietokilpailun oli järjestänyt tällä kertaa Aimo Lehtikoinen. Ulvilan Karjalaseura selvisi voittajaksi, seuraavina Äetsä ja Huittinen.

vpl. Pyhäjärvi

VPL.PYHÄJÄRVI-SÄÄTIÖ

Julkaisija:
Vpl. Pyhäjärvi-Säätiö

Vastaava toimittaja
Erkki Pärssinen
38300 Kiikka
puh. (03) 513 5150

Salme Rintala
Korkeemäenkatu 26 A 26
37100 Nokia
puh. (03) 341 0551

Reino Äikiä
Nokkamäentie 256
32700 Huittinen
puh. (02) 566 213

Toimituksen osoite:
Reino Äikiä
32700 Huittinen
puh. (02) 566 213
matkapuh. 040 769 5775
fax (02) 566 218
e-mail: reino.aikia@esanet.fi

Sivunvalmistus:
Oy Tyrvään Sanomat
Painopaikka:
Satakunnan Painotote Oy,
Kokemäki